

Γιώργος Π. Τριανταφυλλόπουλος

Κατά τα τελευταία χρόνια αρκετές φορές κυβερνήσεις, αναλυτές και μέσα μαζικής ενημέρωσης προσπαθούν να προπαγανδίσουν και να διασπείρουν διάφορα σενάρια και ενέργειες των κυρίαρχων καπιταλιστικών κύκλων για την απαρχή διαδικασιών που θα φέρουν την ανάπτυξη και την ευημερία. Μεταξύ αυτών μπορούμε να θυμηθούμε τα προγράμματα «Ήλιος», τους υδρογονάνθρακες, την ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών και αρκετά άλλα. Το τελευταίο σενάριο είναι η ποσοτική χαλάρωση που αποφάσισε η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

«Δεν πρέπει με τίποτα να χάσουμε το πρόγραμμα τις ποσοτικής χαλάρωσης που θα βγάλει την οικονομία μας από το τέλμα. Που θα φέρει ανάπτυξη και θα δημιουργήσει θέσεις εργασίας» διατυμπάνιζαν οι καλοθελητές του συστήματος. Μετά τις εκλογές στην Ελλάδα και την επικράτηση του ΣΥΡΙΖΑ οι προτεραιότητες άλλαξαν και το σενάριο μπήκε στην άκρη. Για λίγο. Καθώς περνά ο καιρός θα χρειάζονται πάλι τα ίδια προπαγανδιστικά όπλα για να καθησυχάζεται η λαϊκή ανησυχία για την οικονομική κατάσταση. Και τότε η ποσοτική χαλάρωση της ΕΚΤ «που με κάθε θυσία δεν πρέπει να χάσουμε» θα ξανάλθει στο προσκήνιο. Κι από διάφορους. Στα παρακάτω θα προσπαθήσουμε να δούμε τι πραγματικά είναι αυτή και ποιοι κερδίζουν.

Ξεκινώντας ας δούμε τι είναι αυτή η ποσοτική χαλάρωση όπως ανακοινώθηκε από την ΕΚΤ:

Την έναρξη του προγράμματος Ποσοτικής Χαλάρωσης ανακοίνωσε η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Το πρόγραμμα θα ξεκινήσει από το Μάρτιο του 2015 και θα ισχύσει μέχρι τα τέλη Σεπτεμβρίου του 2016 και θα έχει συνολικό ύψος 60 δισ. ευρώ ανά μήνα.

Το ύψος των αγορών θα είναι ανάλογο της συμμετοχής της κάθε χώρας στον ισολογισμό της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, θα αφορά τίτλους που βρίσκονται σε επενδυτική βαθμίδα (investment grade), ενώ θα υπάρξουν επιπλέον κριτήρια για χώρες που βρίσκονται σε πρόγραμμα, όπως η Ελλάδα. Συνολικά το ύψος του προγράμματος ανέρχεται σε 1,1 τρισ. ευρώ ενώ τα ομόλογα θα έχουν διάρκεια από δύο έως 30 χρόνια.

Θα υπάρχουν όρια 33% ανά εκδότη χρέους και 25% ανά έκδοση, ενώ το πρόγραμμα προβλέπει καταμερισμό κινδύνου στο 20% για την ΕΚΤ και κατά 80% για τις Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες που θα πραγματοποιήσουν τις αγορές. Το πρόγραμμα αφορά συνδυασμένες αγορές δημόσιου και ιδιωτικού χρέους, ενώ τον κεντρικό συντονισμό θα πραγματοποιήσει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

Τα χρήματα που θα πάρουν οι τράπεζες από τις αγορές ομολόγων θα μπορούν είτε να χρηματοδοτήσουν τον ιδιωτικό τομέα είτε να κατατεθούν στην ΕΚΤ, με αρνητικό όμως επιτόκιο. Έτσι, όπως ανέφερε ο Μάριο Ντράγκι, δίνεται κίνητρο για τη χρηματοδότηση της ιδιωτικής οικονομίας <http://news.in.gr/economy/article/?aid=1231379536>

(Τα πλήρη κείμενα της ΕΚΤ στους δύο συνδέσμους που ακολουθούν:

<https://www.ecb.europa.eu/press/pressconf/2015/html/is150122.en.html>

https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2015/html/pr150122_1.en.html)

Ας περάσουμε τώρα να δούμε την πολιτική της νομισματικής χαλάρωσης όπως αυτή εφαρμόστηκε από μετά το ξέσπασμα της τελευταίας καπιταλιστικής κρίσης. κρίσης Αμέσως σχεδόν με το ξέσπασμα της κρίσης του 2008 οι Κεντρικές τράπεζες των ΗΠΑ, της Βρετανίας και της ευρωζώνης άρχισαν να εφαρμόζουν μια πολιτική που είχε ονομαστεί «ποσοτική χαλάρωση» (Quantitative Easing). Η πρακτική

αυτή δεν είναι τίποτα άλλο από αγορά από την Κεντρική Τράπεζα χρεογράφων (κρατικά και ιδιωτικά ομόλογα, μετοχές εταιρειών, στεγαστικά δάνεια κλπ) που βρίσκονται στην κατοχή τραπεζών και μεγάλων επιχειρήσεων. Η πολιτική αυτή πρωτοεφαρμόστηκε στην Ιαπωνία κατά τη διάρκεια της βαθειάς και παρατεταμένης κρίσης που ξεκίνησε τη δεκαετία του 1990.

Η διαδικασία αυτή, αν και δεν είναι άμεσο τύπωμα χρήματος, έχει σαν αποτέλεσμα να απαλλάσσει τους κατόχους των τίτλων αυτών από χρεόγραφα που δεν έχουν κάποια αξία. Η απαλλαγή αυτή γίνεται φυσικά με το αζημίωτο. Οι κάτοχοι των τίτλων παίρνουν φυσικά χρήμα με αντάλλαγμα τη μεταβίβαση των χρεογράφων τα οποία είναι φυσικά, το λιγότερο, προβληματικά.

Από το 2009 η FED, καθώς καταστατικά ενεργεί ως δανειστής έσχατης ανάγκης, μέσω διαφόρων προγραμμάτων άσκησης πολιτικής δημιούργησε μια τεραστίων διαστάσεων ρευστότητα. Τα προγράμματα ρευστότητας της FED διακρίνονται σε τρεις κατηγορίες: 1) προγράμματα παροχής βραχυπρόθεσμης ρευστότητας, 2) απευθείας αγορά περιουσιακών στοιχείων, 3) πρόγραμμα αγοράς μακροχρόνιων τίτλων. Ουσιαστικά η FED αγόραζε κάθε είδος χρεογράφου. Τόσο κρατικών όσο και ιδιωτικών. Το συνολικό ύψος αυτών των αγορών ανέρχονται στο ιλιγγιώδες ποσό των 2,5 τρισεκατομμυρίων δολαρίων. Το 2013 η FED ανακοίνωσε ένα νέο πρόγραμμα επαναγοράς τίτλων του αμερικάνικου δημοσίου ύψους 1 τρισεκατομμυρίου. Στο διάγραμμα που ακολουθεί βλέπουμε το συνολικό ύψος των παρεμβάσεων της FED μέσω των διαφόρων προγραμμάτων.

Διαβάσετε τη συνέχεια του άρθρου στο αρχείο που ακολουθεί:

πηγή: eparistera